

Rozpočet obce na rok 2000

Príjmy a výdavky našej obce.

strana 2

Pol'ovníctvo ako súčasť ochrany prírody

Ako funguje pol'ovníctvo u nás.

strana 3

Banská Bystrica

Zážitky Vašich detí na výlete v BB.

strana 4

ŠTIAVNICKÉ TO I TO

Časopis obce Liptovská Štiavnica

Ročník II, Číslo 1

3. apríl 2000

nepredajné

Zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva

Na svojom prvom zasadnutí sa zišlo Obecné zastupiteľstvo v Liptovskej Štiavnici dňa 4.2.2000. Zasadania sa zúčastnilo 9 poslancov. Dvaja sa pre nemoc ospravedlnili. Starosta obce oboznámil poslancov OZ s programom, ktorý bol jednohlasne schválený. Privítal zástupcov mládeže obce. Vedúcej Klubu mládeže Eve Kováčovej bol odovzdaný kľúč od priestorov v spodnej časti kultúrneho domu, v ktorých si mládežníci upravujú priestory pre svoju činnosť.

O činnosti mládeže a nájme priestorov bude medzi obcou a mládežou podpísaná zmluva. Starosta obce privítal na zasadnutí OZ veliteľa DPZ Liptovskej Štiavnica Jána Hrabušu, ktorý podpísal hmotnú zodpovednosť za požiarnu vozidlo AVIA 20, ako platený vodič a údržbár. Ján Hrabuša informoval poslancov OZ

o potrebe prístavby garáže k požiarinej zbrojnici pre požiarnu striekačku z dôvodu malého priestranstva. Poslanci OZ uložili zabezpečiť projektovú dokumentáciu na prístavbu garáže do 30.11.2000, zodpovedný starosta obce.

Hlavným bodom zasadnutia bola správa o plnení rozpočtu obce za rok 1999, ktorú predniesla ekonómka OcÚ Miroslava Kačaljaková. Podrobne informovala o príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu.

Obec za rok 1999 dosiahla príjem 2 218 936,43 Sk, čo z ročného plánovaného príjmu 2 126 000 Sk predstavuje 104,37%. Obec z plánovaných ročných výdavkov 2 126 000,- Sk vyčerpala 2 081 730,41 Sk, čo predstavuje 97,92% čerpanie. Výsledok hospodárenia za 12/99 bol 137 206,02 Sk. Obec k 31. 12. 1999

Pokr. na str. 2

Úhyn rýb

Neprijemný zápach šíriaci sa z obecného potoka vnikol do bytov rodinných domov aj cez zatvorené okná. Pohľad na pretekajúci potok bol žalostný: Množstvo uhynutých rýb plávalo po jeho povrchu - silné znečistenie vody s následkom úhynu rýb.

Vďaka občanom záchranárske práce sa rozbehli veľmi rýchlo. Chytali postihnuté ryby a premiestňovali ich do čistej vody v domácnostiach, aby aspoň sčasti eliminovali dôsledky tejto ekologickej katastrofy. Záležitosť bola okamžite hlásená Slovenskému rybárskemu zväzu v Ružomberku.

Pokr. na str. 3

Príhovor starostu obce

Dušan Lauko

Vážení spoluobčania, je to už tri mesiace, čo ste naposledy vo svojich rukách držali obecné noviny Štiavnické to i to. Čas naozaj neúprosne letí a ani sme si to poriadne neuvedomili a po silnej a dlhej zime je tu opäť jar. Jar, na ktorú sa všetci tešíme spolu s prebúdajúcou sa prírodou. Tak ako po iné roky aj tento rok, chcem využiť jarné mesiace, ale tiež leto na uskutočnenie niektorých investičných zámerov, ktoré si obec naplánovala na realizáciu v tomto roku.

Ako starosta obce Vás chcem oboznámiť so stavbou, ktorá sa začne realizovať v našej obci už o niekoľko dní. Ide o pokračovanie budovania kanalizačného zberača v našej obci.

Obci sa podarilo získať finančné pro-

striedky zo Štátneho fondu životného prostredia v objeme 1 500 000,- Sk a z SCP a. s., v objeme 3 000 000,- Sk. Aj touto cestou sa chcem poďakovať vedeniu SCP a. s., za obdržané finančné prostriedky.

Odkanalizovacie práce sa začnú pri miestnej kaplnke a budú pokračovať smerom na vyšný koniec, pravdepodobne bez prerušenia práce. Tu chcem podotknúť, že tieto práce budú prebiehať na najťažšom úseku. Počas výstavby bude pravdepodobne štátna cesta cez obec uzatvorená a tiež autobusy budú premávať len do dolnej časti obce. Pri tejto príležitosti Vás, vážení spoluobčania, chcem poprosiť a vyzvať k trepezlivosti a zhovievavosti počas práce. Určite sa vyskytnú problémy ohľadom dopravy, zásobovania, poškodenia alebo úplného zničenia časti miestnej komuni-

kácie, avšak pri výstavbe takého plánu sa týmto vedľajším problémom zabrániť nedá. Ak chceme, aby bolo toto dielo dokončené, musíme všetci prejavíť maximálnu trepezlivosť a svornosť.

Ďalej chcem osloviť občanov obce bývajúcich v miestach, kde sa vybuduje kanalizácia, aby sa promptne a bez zbytočných výhovoriek na kanalizáciu pripájali. Viem, že v dnešnej ťažkej dobe to nie je ľahké, ale počas prác, keď bude cesta rozkopaná a hlavné kanalizačné potrubie obnažené, to bude určite lacnejšie a technicky jednoduchšie.

Vážení občania, záverom môjho príspevku Vám chcem poďakovať za pochopenie uvedených problémov. K nadchádzajúcim Veľkonočným sviatkom Vám prajem ich príjemné prežitie v kruhu svojich príbuzných a blízkych. ■

Zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva

Pokr. zo str. 1

vykazovala zostatok finančných prostriedkov vo výške 1 829 055,94 Sk. Ďalej ekonómka OcÚ predniesla správu o inventarizácii majetku obce Liptovská Štiavnica k 31.12.1999, ktorú vykonali

inventarizačné komisie na to určené. Všetok majetok nachádzajúci sa v inventárnych knihách sa nachádza v priestoroch na to určených. Pri inventarizácii nebol zistený rozdiel medzi účtovným a fyzickým stavom. Obecné zastupiteľstvo prerokovalo VZN obce o miestnych poplatkoch, ktoré sa vyberajú v zmysle zákona č. 544/90 Zb. o miestnych poplatkoch v znení neskorších zmien a doplnkov.

Tieto miestne poplatky zahŕňajú poplatok za užívanie verejného priestranstva, poplatok za psa, poplatok zo vstupného, poplatok z predaja alkoholických nápojov a tabakových výrobkov, poplatok z reklamy a poplatok za zábavné hracie prístroje. Bol podaný návrh na zvýšenie poplatku z predaja alkoholických nápojov z 5% na 6% a zníženie poplatku za druhého psa na

150,- Sk. Starosta obce informoval poslancov o obdržaní finančných prostriedkov zo ŠF ŽP SR vo výške 1,5 mil. Sk z roku 1998. Kanalizačné práce by sa mali začať, podľa priazne počasia, v mesiaci marec, prípadne apríl. Práce vykoná firma DOMINO, Jozef Pochyba, Ružomberok, nakoľko sa jedná o pokračovanie etapy zberač A. Vzhľadom k tomu, že práce budú vykonávané na najťažšom úseku obce, starosta navrhol zriadiť komisiu pre prípravné práce pre vybudovanie splaškovej kanalizácie km 1 650 až 1 879. Komisia bude pracovať v zložení: predseda Ján Ondrejka (č. 16), členovia: Ing. Bohuš Poprac, Ing. Vladimír Tholt, Ferdinand Jacko a Ján Kaliarik. Ďalej boli poslanci oboznámení s potrebou obnovy projektov dokumentácie Kanalizácia, zberač A km 1 879 až

2 678, pretože jej vypracovanie nezodpovedá dnešným požiadavkám. Starosta obce informoval o oslavách Svetového stretnutia Liptákov 2000, v rámci ktorých si naša obec pripomenie 700. výročie od prvej písomnej zmienky o obci a to dňa 24.6.2000. Pri tejto príležitosti budú Otcom biskupom vysvätené symboly obce.

Bola vymenovaná komisia, ktorá zabezpečí prípravu a priebeh osláv. V diskusii starosta obce informoval poslancov o sťažnosti občanov na znečisťovanie potoka Štiavničanka. Bol prednesený a prijatý návrh na zvýšenie nájmu za dom smútku z 200 na 300 Sk za pohreb. Zasadanie ďalej pokračovalo riešením požiadaviek občanov a prípravnými prácami do ďalšieho obdobia.

Matrika obce

Narodení

Žmijak Lukáš, Blanová Dominika, Švárný Peter, Václavíková Lívia, Tkáčik Dominik, Prokop Daniel, Strelka Patrik, Strelka Erik, Sliacky Martin, Kostolný Andrej, Kačaljaková Laura, Šida Filip, Jacko Samuel, Omasta Branislav, Ondrejková Jana, Dvorská Zuzana, Prílepok Ivan, Németh Adam, Bencová Alica.

Zomreli

Zvadová Mária - 79 r., Debnárová Oľga - 72 r., Mišurdová Mária - 78 r., Lauková Mária - 65 r., Menderová Boriška - 94 r., Kačalková Mária - 79 r.

Uzavreli manželstvo

Marián Žáčok & Eva Dvorská, Ing. Radovan Poprac & Katarína Šestáková, Ing. Ján Németh & Ing. Iveta Mrvová, Peter Laco & Lucia Tholtová, Róbert Hrabuša & Veronika Husáková, Ing. Ján Kačalka & Slávka Slabíková, František Dvorský & Miriam Kuniaková, Július Seman & Monika Mešková.

Rozpočet obce na rok 2000

Príjmy (tis. Sk)		Výstavba parkoviska pri KD	120
Stočné	45	Nová trafostanica	100
Úroky termínovaného vkladu	200	Príprava projektov dokumentácie	98
Úroky bežných účtov	6	Investičné výdavky spolu:	373
Nájom za kultúrny dom	6		
Vyhlásenie v miestnom rozhlase	1	Neinvestičné výdavky (tis. Sk)	
Cintorínske poplatky	3	Oprava miestnych komunikácií	20
Nájom za dom smútku	2	Poplatky banke	6
Za služby spojené s TKO	40	Požiarina ochrana	81
Daň z príjmu fyzických osôb (FO)	900	Školenia	5
Daň z nehnuteľností - pozemky FO	38	Príspevok TJ Družstevník L. Štiavnica	130
Daň z nehnuteľností - stavby FO	67	Kultúrny dom	109
Poplatky za psov	12	Knižnica	20
Poplatky z predaja alkoholu	25	Ostatná činnosť v kultúre	87
Poplatky za verejné priestranstvo	3	Verejné osvetlenie	140
Správne poplatky	3	Pohrebníctvo	23
Daň z príjmu právnických osôb (PO)	110	Verejnoprospešné práce	54
Daň z nehnuteľností - pozemky PO	210	Verejná zeleň	25
Daň z nehnuteľností - stavby PO	74	Čistenie a obsluha miest. komunikácií	20
Cestná daň	56	Odstraňovanie TKO	90
Nájom za kanceláriu OcÚ	9	Členské príspevky	10
Účelová dotácia zo ŠR SR	250	Príspevok ZŠ	50
Rozpočtové príjmy spolu:	2 060	Členovia obecného zastupiteľstva	20
		Správa obecného úradu	797
Investičné výdavky (tis. Sk)		Neinvestičné výdavky spolu:	1 687
Škarpa Nová ulica	20		
Výstavba miestnych komunikácií	35		

SCP
RUŽOMBEROK

**Výrobca papierov
do Vašich tlačiarň
a kopírok.**

Kataster Liptovskej Štiavnice

Ladislav Slanicay

Článok v poslednom čísle "Štiavnického to i to" o katastri Liptovskej Štiavnice sme skončili trochu nostalgicky: "...niekdajšej Veľkej, dnes Liptovskej Štiavnice..." Je vari na mieste otázka, prečo sa toto prídavné meno v názve našej obce objavilo. Potrebovali sme sa azda bezdôvodne ako veľkí dostať do povedomia okolitých obcí, alebo si Štiavnica tých čias v skutočnosti toto pomenovanie v názve obce zasluhovala? S pomenovaním obce "Veľká" sa stretávame už okolo roku 1500 a konkrétne pomenovanie "Welka Styawnica" je v písomnostiach zaznamenané už v roku 1773.

Prečo teda asi "Veľká"? Určite nie preto, že by v tých časoch bola veľká, čo do počtu obyvateľov. Materiály, ktoré sú nám k dispozícii svedčia o tom, že naša obec mala v štyridsiatych rokoch len 182 domov a len 787 obyvateľov. Po roku 1940 to bolo už 862 obyvateľov. Počtom obyvateľov teda Štiavnica veľká nebola. Bola

však veľká svojim chotárom, katastrom, ktorý sa ešte v roku 1636 rozkladal na ploche 3242 (!) ha. Ani toto číslo samo o sebe veľa nehovorí, pokiaľ ho neporovnávame s katastrálnym územím vtedajších okolitých obcí. Susedná obec Ludrová v podobe, akej ju poznáme dnes, neexistovala. V tom čase ju tvorili dva celky: Villa Ludrová, ktorá patrila administratívne ku k.ú. Ružomberok a Zemianska Ludrová, ako celok administratívne patriaci k Liptovskej Štiavnici, ktorý však mal samostatný kataster. Tento pozostával z 97 ha poľnohospodárskej pôdy, na ktorej žilo 180 obyvateľov. Obec Štiavnička mala v spomínaných rokoch už tiež svoj kataster a na ploche 189 ha. Čísla sú dostatočne hodnoverné, nakoľko sú uvádzané Plánovacím a štatistickým úradom v Bratislave. Obec Liptovská Štiavnica bola svojim katastrom skutočne veľká!

Potom prišlo nie sedem neúrodných rokov, ale päťdesiatročie, ktoré pre kataster Liptovskej Štiavnice (jej názov je už

od roku 1927) znamenalo menšiu pohromu.

Nie je zistené, v záujme koho a čoho sa tak stalo, no skutočnosťou je, že kataster Liptovskej Štiavnice bol z všetkých svetových strán "upravený", pochopiteľne v neprospech obce.

Vysvetľovanie geodetov, prečo sa tak stalo, je nepresvedčivé, lebo ani jeden prípad, týkajúci sa úprav katastra obce nepridal na výmere katastra v prospech Liptovskej Štiavnice, ale vždy naopak - ubral. Pozoruhodné a zaujímavé! Zaujímavé je aj to, že pokiaľ sa takéto a podobné úpravy robili predtým, robili sa vždy v réžii štátnych orgánov.

Dnes, keď sa obec domáha nápravy, má, alebo musí si z vlastných prostriedkov hrať nákladné vyhotovenie geometrických plánov, čo v dnešnej dobe predstavuje nie desiatky, ale stovky tisíc korún. Je preto aj na poslancoch Obecného zastupiteľstva aby celú záležitosť okolo okliešteného katastra zodpovedne posúdili a nie menej zodpovedne rozhodli.

Poľovníctvo ako súčasť ochrany prírody

V tomto čísle by sme vám chceli predstaviť poľovnícku organizáciu PZ Salatín, ktorá sa stará o zver za "hranicami" našej obce - v lesoch a na poliach. V krátkosti Vás oboznámime s jej vznikom, polohou, rozlohou a činnosťou.

Na základe platnosti nového zákona z 1. januára 1994 o poľovníctve došlo k reorganizácii celého systému poľovníctva v SR. Táto reforma sa dotkla aj všetkých poľovníckych združení v našom okrese. Bývalé PZ Ostrô-Salatín sa tak rozdelilo na základe vlastníckych vzťahov na dve združenia a to na PZ Brankov a PZ Salatín.

Výmera poľovného revíru PZ Salatín je 4677,56 ha, z toho

3004 ha lesa a 1663 ha poľnohospodárskej pôdy. Tento revír sa nachádza v Národnom parku Nízke Tatry (NAPANT) a zahŕňa doň aj časť štátnej prírodnej rezervácie Salatín. Majoritným vlastníkom lesa tohto združenia je Pozemkové spoločenstvo majiteľov lesov (PSML) Liptovská Štiavnica (1372,78 ha), ktoré sa na čele s Ladislavom Slanicayom významnou mierou zaslúžilo o vznik PZ. Ďalšími prenajímateľmi sú: Urbariát Sliače - 625,85 ha, Urbariát Liptovská Lúžna - 557 ha, Lesy, š.p., OLZ Ružomberok - 354 ha, Urbariát Ivachnová - 104 ha, PD Ludrová - 621 ha, PD Lisková - Sliače - 1042, 93 ha. Revír PZ Salatín spadá do katastrov obcí

Liptovská Štiavnica, Sliače, Ivachnová, rozprestiera sa od Ludrovej doliny po Partizánsku Lupču.

Hranica PZ Salatín sa tiahne od rieky Váh - potokom Ludrovianka na Červenú Maguru, odtiaľ smerom východným na Salatín, smerom na sever na Sliačanskú Maguru, potom hrebeňom po Ivachnovú, ďalej riečištním Váhu po cestnú odbočku do Sliačov a hranicou liskovského chotára naspäť po Štiavničku.

Združenie zakladalo 37 členov. V súčasnosti v ňom pracuje 45 členov pod vedením 9-členného výboru na čele s predsedom Vítom Balkom a poľovným hospodárom Jurajom Švošom.

Pokr. zo str. 1

Aj keď záchranárske práce mali len malý účinok, treba tu hlavne oceniť uvedomelosť a humánnosť občanov pri záchrane nášho vodného bohatstva. A neboli to len dospelí, ale aj deti, ktorí sa podieľali na záchranných prácach. Všetkým patrí poďakovanie.

To, čo som v osudný deň videl, bude pretrvávať v mojej pamäti do konca života. V úseku cca 100 m od ZŠ bola hladina potoka pokrytá nespočtým množstvom uhynutých rýb rôznej veľkosti. Až vtedy som si uvedomil, čo náš malý potok vo svojich útrobach skrýva a koľko života je v ňom ukryté.

Odpustiť, alebo prepáčiť sa dá človeku mladému, ktorý vykoná niečo z nevedomosti, ale odpustiť človeku, ktorý vedome takýto čin spácha, to sa prepáčiť ani odpustiť nedá. Všetci vieme, že činu sa dopustil len nezodpovedný občan, ktorý nemyslel na dôsledok svojej práce. Je preto povinnosťou nás občanov zabrániť ľahostajným a nezodpovedným ľuďom v páchaní takýchto ekologických katastrôf. Veď podobne znečistený potok bol už viackrát, len nie s takými veľkými dôsledkami.

K zabráneniu ďalšieho vzniku a zlepšeniu životného prostredia by pomohlo vybudovanie kanalizácie, čo však vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov je zatiaľ v nedohľadne. Chráňme si preto sami prírodu, vodu, lebo bez chleba je ťažko žiť, ale bez vody ani zem chleba nevydá...

Jozef Tkáčik

Základnou činnosťou PZ je naplnenie plánu chovu a lovu zveri. S plánu chovu vyplýva Plán starostlivosti o zver, ktorý podľa rozlohy revíru a počtu

Pokr. na str. 7

V Banskej Bystrici Karneval

Elena Vlniešková

17.2. sme sa vybrali na detské divadelné predstavenie do bábkového divadla v Banskej Bystrici. Niektorí rodičia mali obavy pustiť svoje deti s nami, pretože počasie bolo naozaj vrtkavé a prechod cez Donovaly dosť neistý. Žiaci, ktorí sa tohto výletu zúčastnili, mali nakoniec vzrušujúci zážitok najmä z cesty, ale páčilo sa im aj divadelné predstavenie Prabájkya, ktoré bolo zvláštne tým, že herci sa popri normálnej reči vyjadrovali aj posunkovou rečou. Nemenej zaujímavá bola návšteva Múzea SNP, kde okrem tradičnej výstavy bola výstava technickej hračky. Deti sa mohli vystavovaných hračiek dotýkať, manipulovať s nimi a tak vnikať do tajov fyzikálnych a matematických zákonov.

A ako výlet videli deti? Tu sú úryvky ich slohových prác.

Nastúpili sme do autobusu. Ja s Ivanom sme boli celkom vzadu a trinásti ešte pri nás. Cestovali sme aspoň hodinu. Ivan mi povedal: - Ten výlet je super. Potom som sa napil džúsu. Celý som ho nevypil a tak som si ho dal do ruksaku. Viete čo sa stalo? Úplne celý sa mi vylial. Potom Jano Ondrejka rozdával chrumky. Potom prišla učiteľka a dala nám po ušoch, lebo sme kričali a jedli. Išli sme cez Donovaly a všetci natrčali nosy ku oknu. Jano najviac. A zrazu vidím - Bystrica. Všetci len tak frčali. Mišo Ondrejka sa opýtal: - Koľko je hodín? Ešte máme hodinu čas! Ja sa pýtam: - Kde sme to? Mišo kričí: - V Bystrici! A potom sme šli do divadla. Keď sa divadlo skončilo, šli sme skoro všade. A už sme šli domov.

Matúš Šiška, 3.ročník

Keď divadlo začalo, vybehla Tafa a začala tancovať. Keď sa začala otvárať opona, nevedel som, čo je za ňou. No potom išla Tafa so svojim oteckom

chytať ryby. Oteckovi sa zlomil oštep. Najviac sa mi rávalo, keď išli herci cez nás, prekračovali nás. My sme boli stromčeky, ale aj hříbiky.

Matúš Kubovčík, 3.roč.

Potom sme šli k tankom a húfniciam. Hneď pri nich bola aj výstava hračiek. Bola tam blesková guľa, olejové tekutiny, rôzne drevené hračky a veľký ventilátor, ktorý mi trhal hlas, keď som doň hovoril, mal som ho ako mimozemšťan.

Matúš Záhradník, 4.roč.

V bábkovom divadle sa mi náramne páčilo. Ale to bábkové divadlo bolo tým zaujímavé, že sa v ňom rozprávalo aj posunkovou rečou. Nejaké slovíčka som sa aj naučil.

Miško Cibulka, 3.roč.

Najskôr sme išli do bábkového divadla. Vystupovali tam herci, ktorí mali na sebe slamu a kusy látky ako v praveku. Hovorili posunkovou rečou. Vymysleli list, písmenká a to prečo má slon dlhý chobot. S posunkovej reči som sa aj niečo naučila, ako sa povie dobrý deň, dávno, otecko, mamička, cesta, voda, ryby, oštep.

Monika Sviežená, 3.roč.

Žiaci, ktorí neboli na výlete, tiež prežili zaujímavý deň. Tretiačka Miška Uhrinová o ňom napísala.

Bolo sychravé ráno. Čakal nás zaujímavý výlet. Vozit' sa na psoch Hasky. Obliekli sme sa a s pani učiteľkou Lilgeovou sme išli von. Všetci kričali: Hurá! Hurá! Hurá! Nakoniec sme prišli k medokýšu, kde nás čakal ujo Lilge so psíkmi Askonom a jeho mamičkou Askiou. Boli to milí psíci, utiahnu až 200 kilogramový náklad. Najprv si dve deti sadli dopredu na sane a vzadu bol niekto vysoký, ten sa volal psovod. Každý sa vozil. Jednoducho to bolo SUPER.

Elena Vlniešková

A opäť je tu. Čas fašiangových zábav, plesov, karnevalov. Aj my sme ostali verní tradícii a tak sa náš karneval uskutočnil v sobotu 12. februára. Celý týždeň pred ním naši žiaci usilovne pripravovali výzdobu, lepili reťaze, maľovali masky. Tak aby boli čo najkrajšie, najpestrejšie, najzaujímavejšie.

Deň D nastal. Po počiatočných nemalých problémoch s technikou a zvukovou apa-

začala rodičovská zábava vystúpením starších fešných mažoretiek. Sála sa pomaly zaplňala tanečníkmi. Do tanca vyhrávali dvaja šikovní muzikanti skupiny MIX z Ružomberka. Tanečný parket neostal ani na chvíľu prázdny. Zabávali sa mladí aj tí skôr narodení. Štedrá tombola potešila viacerých šťastlivcov, ostatní môžu dúfať nabudúce. Mnohým vydržala dobrá nálada až do skorého rána.

Na úspechu tejto februárovej soboty majú veľkú zásluhu obe-

ratúrou, sa mohla začať celá paráda. Kultúrny dom bol zaplnený princeznami, zvieratkami, kovbojmi... Všetky masky boli pekné a všetky boli odmenené sladkou odmenou. Masky sa zvrátili v rezkom rytme, aby sa podchvíľou pobavili pri veselých súťažiacich. Spestrením programu bolo aj vystúpenie malých mažoretiek a netrepezlivo očakávané losovanie bohatej tomboly. Potešili sa hlavne tí, ktorí si domov odnášali jednu zo sto pripravených cien. Hodiny utekali a bol tu záver vydatého podujatia.

Myslím, že spokojné boli deti aj rodičia, hlavne tí, ktorí sa odvážili a zatancovali si spolu so svojimi ratolesťami.

Fašiangové radovánky sa však ešte neskončili. Večer sa

taví rodičia z výboru ZRŠ pri ZŠ v Liptovskej Štiavni, bez ktorých pomoci by nebolo možné takéto podujatie pripraviť. Stále tí istí, vždy ochotní pomôcť, priviezť, zaobstaráť. Patrí im vďaka za námahu, obetovaný voľný čas aj za finančný zisk, ktorý celý odovzdali škole.

Vďaka patrí aj sponzorom, ktorí svojou štedrosťou prispeli do oboch tombol:

OcÚ Liptovská Štiavnica, SCP a. s. Ružomberok, Pozemkové spoločenstvo lesov, PBS Banská Bystrica, PD Ludrová, O.P.O. Expres, Benzínol a. s. - čerpacia stanica Roveň, OMV a. s., firma Pokorný, Mäsovýroba Štefan Revaj, Ondrašiková Jana, SOU papierenské, Basketbal a. s. SCP Ružomberok.

O vode

Elena Vlniešková

"Pokiaľ sme nehladovali, nepoznáme cenu jedla."

Tatarské príslovie

Dovolím si máličko pozmeniť toto príslovie: Pokiaľ sme neboli smädní, nepoznáme cenu vody.

22. marec je vyhlásený za Svetový deň vody. Skúsme sa pri tejto príležitosti zamyslieť nad touto, samozrejmom, zároveň však nevyhnutnou súčasťou nášho denného života.

Ľudia od pradávna žili v blízkosti vody, stavali si na jej brehoch obydli, pretože si uvedomovali jej nevyhnutnosť pre život rastlín, živočíchov a človeka. Až do dnes patrí medzi najdôležitejšie podmienky života na Zemi. Voda je kolískou života. Nekonečný kolobeh vody sa opakuje od nepamäti. Na Zemi však takmer nijaká nová voda nevzniká: tá, ktorá padá z oblohy v podobe dažďa, padala už miliónkrát v minulosti a spadne ešte nespočetne mnoho ráz v budúcnosti. Aj keď voda tvorí viac než 70% povrchu Zeme, len 3% z toho je sladká voda, ukrytá v ľadovcoch, v atmosférickom obale Zeme, v potokoch a riekach, v podzemných vodách, bunkách živých organizmov a v horninách. Jej obsah v atmosfére sa vymení raz za 9 dní a vo vodných tokoch každých 12 dní. Keďže kolobeh vody ostáva zachovaný, bude

jej dosť pre ľudí? V čom je problém?

V plytvaní vodou a v jej znečisťovaní, za ktoré či už priamo, alebo nepriamo je zodpovedný človek. Vypúšťanie odpadových látok pri výrobnej činnosti saponátové prostriedky, vypúšťanie splaškových vôd, močovka, silážne šfavy, oleje, dažde "obohatené" o škodlivé kyslíčniky, rôzne soli... Znečisťovanie životného prostredia je celosvetový problém. Znečisťovanie vôd, je vlastne samoničenie ľudstva, pretože špinením, zanášaním a otrávaním, neníčiame len vodu ale aj obrovské množstvo živých organizmov, pre ktoré je voda životným prostredím.

Voda je pre planétu tým, čím je pre ľudské telo krv. Čo sa deje s človekom, ktorý má poškodený cievny systém? To isté sa stáva s krajinou s otrávenou vodou alebo s vysychajúcimi korytami vodných tokov, chradne a hynie.

Denná spotreba vody na jednu osobu je v rôznych krajinách rôzna. Závisí od životného štandardu. Na Slovensku sa vodou nešetří. Spotreba na osobu a deň je 250 - 350 l pitnej vody. Na jej kvalitu sa kladú veľké nároky a jej výroba je veľmi nákladná. Pitná voda musí byť chutná, opticky čistá a má mať stanovenú teplotu 12°C. Človek potrebuje vodu nielen v domácnosti, ale aj v priemysle a v poľnohospodárstve.

■

Viete, že...

- za 3 min. sprchovania miniete zhruba 50 l vody
- kúpanie vo vani 160 - 200 l
- jedným slabo kvapkajúcim, netesniacim kohútikom odtečie 170 l vody mesačne
- perlátory so stop ventilom na umývadlových batériách vám ušetria 30 - 40% vody
- úsporné, pákové batérie môžu ušetriť 40% vody
- úsporná sprchovacia hadica ušetrí 30 %
- spláchnutie WC 20 - 40 l
- pranie v pračke 110 l
- úsporné závažie v plavákovvej

- 60%, u detí je to až 80 %
- denný príjem pre človeka je 2 - 3 l
- človek stratí denne 0,5 - 1 l vody v podobe potu, v horúčke až 1,7 l za hodinu, samozrejme túto stratu musí nahradiť
- človek bez vody vydrží najviac 5 dní

Rieka, potok či potôčik je obrazom ľudí, ktorí žijú v jeho okolí, prechádzajú popri ňom. Ešte stále sa nájdu ľudia, ktorí si myslia, že rieka - potok znesie všetko, všetko odnesie, ukryje.

Štiavničanka, ktorá preteká našou dedinou si už tiež svoje pretrpela. Poriadny šok zažila naposledy, keď n e z n á m y p á c h a t e ľ otrávil vodu a všetky ryby v jej dosahu z a h y n u l i . Myslím si, že hrdosťou každého občana našej obce by

- mal byť krásny, čistý potok s čistým a vykoseným brehom pred jeho obydliam. ■
- nádržke WC ušetrí 60 %
- pri umývaní auta miniete 200 l vody
- pri umývaní zubov pod tečúcou vodou za 5 min. - 40 l vody
- pri umývaní riadu - 8 l
- pri zavlažovaní záhrady hadicou pretečie za 1 min. 10 l vody
- objem vody v ľudskom tele je

mal byť krásny, čistý potok s čistým a vykoseným brehom pred jeho obydliam. ■

Počas vianočných sviatkov (25.12.1999) sa v našej obci konala koleda Dobrá novina. Koledu každoročne organizuje eRko - Hnutie kresťanských spoločenstiev detí. V našej obci sa jej zúčastnilo okolo 30 detí a mladých, ktorí chodili z domu do domu a ohlasovali radostnú zvesť. Cieľom koledy bolo zozbierať finančné prostriedky na poskytnutie pomoci tým najbiednejším - tentoraz chudobným deťom v Keni. Spolu sa vyzbieralo 10 500,- Sk, za čo patrí našim občanom úprimné poďakovanie.

Čo vedia o vode vaše deti a vnuci?

V rámci environmentálnej výchovy venujeme pozornosť aj problematike vody. Samozrejme využívame pri tom miestny potôčik, ktorý tečie popred našu školu. So žiakmi sme robili rôzne merania a pozorovania:

- pozorovali sme čo všetko sa v našom potoku nachádza okrem rýb a rastlín, sú to rôzne odpadky, ktoré pravidelne odstraňujeme aspoň na našom úseku
- merali sme tvrdosť a kyslosť vody od horného až po dolný koniec
- zisťovali sme prítomnosť vody v telách rastlín, v pôde, v živočíchoch
- dokazujeme a poukazujeme na význam vody pre človeka, život bez vody nie je možný
- hovoríme si o rôznych možnostiach šetrenia vody
- v škole sa snažíme vodou šetriť

Opýtali sme sa Vás

František Belko

V súčasnosti sa pomerne často stretávame s rôznymi ekonomickými pojmami, ktorým mnohokrát ani nerozumieme. Ak si želáme, aby sa naša ekonomika rozvíjala a zdokonaľovala, je nevyhnutné, aby sme mali aspoň základné znalosti z tejto oblasti.

Medzi často používané slová v bežnom "ekonomickom" živote patrí aj slovo služba. Čo slovo služba znamená? Podľa ekonomického slovníka je služba nehmotný ekonomický statok, ktorý sa spotrebúva v momente svojej výroby. Ľudské potreby teda uspokojuje v priebehu poskytovania. Služby môžu byť vecného alebo osobného charakteru...

Ale nie o tom som chcel tak podrobne. Toto je priestor pre anketu, v ktorej nás zaujímalo, ako vy hodnotíte úroveň poskytovaných služieb v našej obci (spoje, odvoz KO) a ceny, prípadne kvalitu služieb poskytovaných v našich obchodoch. Na našu otázku odpovedalo 10 respondentov.

Výsledky sú zarážajúce: Až 60% opýtaných vyjadrilo úplnú nespokojnosť, hlavne s cenami a službami v obchodoch a autobusmi, len 20% opýtaných vyjadrilo úplnú spokojnosť a 20% sa nevedelo presne vyjadriť.

Muž, 35 r.:

"V našej obci chýba obchod s elektrotechnikou, prípadne aj nejaká menšia opravovňa, chýba aj nejaké kaderníctvo, ktoré by iste malo zákazníkov, hlavne starších ľudí, ktorí nechodia do mesta až tak často. Čo sa týka potravín, medzi Jednotou a ostatnými obchodníkmi je slabá konkurencia, nekonajú sa nijaké cenové akcie (2 za cenu 1, pozn. red.), takže ľuďom sa viac oplatí kupovať v meste väčšie jedno-

rázové nákupy. Odvoz KO je v poriadku, pokiaľ sa nezačne vyvážať na skládku do Partizánskej Ľupče."

Muž, 50 r.:

"S obchodmi som spokojný, aj s dopravou hoci s cenami je to všade rovnako - tak ako na celom Slovensku, je to aj v našej obci."

Žena, 35 r.:

"Nespokojnosť, v obchodoch oproti mestu moc predražujú a hlavne príliš oneskorené zásielky chleba."

Muž, 50 r.:

"Obchodníci v tejto obci pomerne dosť predražujú oproti mestu a postupom času sa môže stať, že ľudia prestanú kupovať tu a pôjdu do mesta. Veď predsa každý si vie vypočítať, čo ho vyjde lacnejšie. Čo sa týka spojov z Ružomberkom, podľa mňa je príliš veľký luxus, aby sa Štiavničania domov vozili cez Ludrovú a naopak. Je to veľká strata času. Stále cestujem autobusmi, ale mohli by chodiť hustejšie."

Žena, 70 r.:

"Do obchodov chodím málo, lebo sa už takmer nepohybujem, ale myslím, že sú na dobrej úrovni a z odvozom KO som spokojná."

Žena, 50 r.:

"Výrobky sú tu veľmi predražené, obchodníci hlavne s chlebom veľmi pomalí. Zišla by sa tu predajňa topánok, prípadne aj ich opravovňa. Cestovné lístky sú príliš drahé, "prevážanie sa" cez Ludrovú je prílišná strata času."

Muž, 50 r.:

"Nakupovať chodím viac do mesta, tu len nutnosti, takže neviem sa presne k tunajším cenám vyjadriť, aj autobusy chodia primerane, som spokojný, odvoz KO je v poriadku."

Slovo lekára

MUDr. Marián Boček

Vážení spoluobčania, v tomto období sa častejšie stretávame s príznakmi chrípky ako bolesťou celého tela, prechladnutím, zimnicou, slabosťou, malátnosťou, kašľom a zvýšenou telesnou teplotou. Ochorenie je spôsobené vírusmi, ktorých je množstvo druhov. Šíria sa vzduchom v kvapôčkách hlienu, ktorý je vykašľávaný chorou osobou. V zimných mesiacoch najmä pri premenlivom počasi sú veľmi dobré podmienky pre prenos ochorenia. Je to spôsobené zníženou odolnosťou sliznic dýchacích ciest chladným vzduchom a zníženým príjmom vitamínov, väčšinou kumuláciou ľudí v menších priestoroch a menším vetraním miestností pre zníženú vonkajšiu teplotu. V tomto sú aj princípy prevencie ochorenia. Odolnosť organizmu môžeme zlepšiť otužovaním, vyšším príjmom vitamínov C a A, ktoré sú obsiahnuté v ovocí, zelenine a v mliečnych výrobkoch. Očkovanie proti chrípke nemusí byť vždy účinné, pretože očkovacie vakcíny sú vyrobené z najčastejšie sa vyskytujúcich druhov vírusov chrípky. Okrem toho ide o živú vakcínu, ktorá sama môže vyvolať u slabších jedin-

cov príznaky ochorenia. Pri samotnom ochorení liečime len jednotlivé príznaky. Pri zvýšenej teplote lieky na zrazenie teploty, ako Paralen, Medipyrin, Paracetamol, Acylpyrin, pri kašli látky umožňujúce vykašľávanie hlienov ako Bronchosan, Bromhexin, Mucosolvan, Ambrobene a pod. Žiaľ súčasná medicína nepozná lieky, ktoré majú chrániť oslabený organizmus pred superinfekciou baktériami. Mali by sa podávať ako prevencia len ľuďom s chronickými ochoreniami ako cukrovka, nádorové ochorenia, srdcové postihnutia, u ktorých by následná infekcia mohla byť veľmi nebezpečná.

Pri vírusových infekciách, medzi ktoré patrí aj chrípka je najlepšie chorobu vyležať, mať dostatok tekutín, teplotu znižovať až pri telesnej teplote nad 39°C, pretože vyššia teplota mobilizuje organizmus k vyššej tvorbe protilátok a tým skracuje dobu ochorenia. Tiež netreba zabúdať na osvedčené druhy domácich "liekov", ako bylinkové čaje, grog, varené víno, "hriatô na slanine", či teplé mlieko s medom. Každý má svoje najosvedčenejšie spôsoby liečby, ktoré účinkujú najlepšie.

Muž, 60 r.:

"S autobusmi som nespokojný, vozit' sa cez Ludrovú je veľká vymoženosť. Aspoň na 10:00 a 11:50 by mali chodiť autobusy osobitne pre obe obce. Zarábam 1615 Sk. Otázka znie: Dovolím si ísť autobusom ešte aj cez Ludrovú a aj si za to zaplatiť? To znamená, že nemôžem často cestovať. Obchody sú fajn, keby som išiel nakupovať do mesta, len na cestovnom prerobím."

Muž, 35 r.:

"So všetkým som spokojný, obchody dobré, spoje tiež. V pohode."

Muž, 30 r.:

"Neviem vám odpovedať, ale v našej obci je veľmi málo priestorov, v ktorých by sa niečo dalo zrealizovať. Sú tu ľudia, ktorí majú ochotu, ale nieto už spomínaných priestorov, ktoré sú často základnou podmienkou pre rozvíjanie akejkoľvek činnosti."

(Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu alebo neuverejnenie vašich názorov, ak sa nebudú týkať témy, na ktorú sa pýtame)

Marec - mesiac knihy

Jolana Mešková

Od nepamäti sa marec spája s knihou. Mnohí z nás radi siahame po tejto nemej ale príjemnej spoločničke. V dnešnej dobe sa kúpa dobrej a peknej knihy stáva pomaly luxusom a tak milovníci literatúry stále častejšie hľadajú útočisko v knižniciach. Aj obyvatelia našej obce majú možnosť požičať si knihy v Miestnej ľudovej knižnici, ktorá sídli v budove OcÚ. Knižnica vypožičiava okrem kníh aj časopisy a to každý piatok od 16.00 do 20.00 hod.

Knižnica má k dispozícii 3 204 kníh. Z toho: Krásna li-

teratúra pre dospelých má 1520 titulov, Odborná literatúra 420 titulov, Krásna literatúra pre deti a mládež 1 154 titulov, Odborná literatúra pre deti a mládež 110 titulov.

Čítatelia knižnice si môžu požičať aj časopisy Slovenka, Rodina, Senior, ABC, Liptov.

O dobrom čitateľskom apete našich občanov svedčí množstvo vypožičiek. V roku 1999 to bolo: 2 166 vypožičiek krásnej literatúry pre dospelých, 275 vypožičiek odbornej literatúry pre dospelých, 1 550 vypožičiek krásnej literatúry pre deti a mládež, 261 vypožičiek odbornej literatúry pre deti a mládež, 383 vypožičiek ča-

sopisov. Spolu sa teda uskutočnilo 4 635 vypožičiek kníh a časopisov.

Knižnica má možnosť dopĺňať knižný fond pravidelne vďaka príspevku Obecného úradu v Liptovskej Štiavnici, ktorý bol do roku 1999 6 000,- Sk. Pre rok 2 000 bol schválený príspevok vo výške 8 000,- Sk. OcÚ uhrádza aj všetky časopisy.

Ďalší príjem tvoria členské príspevky, ktoré každý čitateľ platí raz ročne. Aj táto suma sa využíva na nákup nových kníh. Takto ročne pribudne do knižnice približne 60 až 80 nových knižných titulov. ■

Futbalové okienko

Ján Ondrejka

Vážení spoluobčania, rozlúčili sme sa so starým rokom a s nádejou na lepšie časy sme začali ukrajovať z nového. Na začiatku nového roku zvyknú priať ľudia všetko dobré svojim známym, priateľom a spoluobčanom. Bolo tomu tak aj v decembrovom čísle nášho časopisu. V tomto čísle ma zaujali odpovede našich občanov na anketovú otázku, ako si predstavujú pomoc mládeži v našej obci.

Mladí ľudia, ktorí odpovedali na túto otázku poukázali na potrebu vybudovania klubu mladých, kina, ihriska, lyžiarskeho vleku, telocvične, diskotéky, ba odznela aj požiadavka cukrárne v našej obci. Toto všetko by malo prispieť k tomu, aby mládež nevysedávala na zastávke SAD, netúlala sa, aby bola slušná - ústami mladých povedané, "aby mala čo robiť".

Je mi jasné, že ku kultúrnejmu vyžitiu mládeže v našej obci ešte chýba veľa. Spomenuté zariadenia športu a oddychu sú potrebné nielen pre mládež, ale

pre každého občana.

Mladí ľudia by si mali ale uvedomiť, že nič im samo od seba nepadne z neba, ale musia sa sami pričiniť o splnenie svojich túžob.

V súčasnej dobe je už otázka klubu mladých vyriešená. Mládež dostala priestory na klub a záleží vo veľkej miere práve od nej, ako bude pridelené priestory využívať.

Taktiež naša Telovýchovná jednota začala s výstavbou objektu na ihrisku, ktorý bude slúžiť na športové účely. Boli by sme radi, keby práve mladí ľudia podali pomocnú ruku a pomohli pri výstavbe, veď práve im bude tento objekt slúžiť.

Tak isto v oblasti kultúry by mali mladí prísť prví z iniciatívou a nečakať že to za nich urobia iní. Priestory na rôzne kultúrne podujatia sú, ochota obecného úradu pomôcť je taktiež.

Preto vážení mladí priatelia netreba sa sťažovať, ale treba sa pričiniť a výsledky sa dostavia. ■

Pokr. zo str. 3

zveri určuje množstvo poľovníckych zariadení - chaty, krmelce, soliská, posedy, chodníky. V revíri PZ Salatín členovia obhospodarujú 20 krmelcov, 4 chaty, 45 solísk, 28 posedov, z toho 15 krytých.

Dôležitou činnosťou Plánu starostlivosti o zver je zimné prikrmovanie zveri. Na tieto účely členovia pripravujú 200 m³ objemového krmiva, 300 m³ dužinatého krmiva, 60 m³ jadrového krmiva. Na zlepšenie zdravotného stavu zveri sa do solísk počas celého roka predkladá 400 kg soli.

Podľa veľkosti poľovného revíru boli zákonom stanovené akostné triedy, ktoré určujú počet kusov zveri na 1000 ha. Pre PZ Salatín sú normované kmeňové stavy zveri takéto: Jelenia - 41 ks, srnčia - 41 ks, diviacia - 9 ks. Skutočné stavy sa však zisťujú sa jarným sčítaním zveri každý rok. Pri jarnom sčítaní v roku 2000 boli zistené tieto stavy: Jelenia zver - 64 ks, srnčia zver - 46 ks, diviacia zver - 12 ks.

Okrem týchto hlavných druhov sa v našom revíri vyskytujú

Klub mládeže

Dňa 6. 2. 2000 boli za účasti starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva odovzdané priestory pod Kultúrnym domom mládeži našej obce za účelom otvorenia Mládežníckeho klubu. Výdavky spojené s prevádzkou klubu bude hradiť Obecný úrad z vlastných zdrojov. Tieto výdavky budú navrátené členmi klubu, ktorí odpracujú určitý počet hodín na Obecnom úrade počas letných prázdnin.

Klub je otvorený denne od 17:30 do 22:00. Mládež tu trávi voľný čas hlavne rozprávaním sa a hraním kariet. Zodpovednou za priestory je Eva Kováčová, ktorá pre Štiavnické to i to uviedla: "V súčasnosti sa pripravuje registrácia členov klubu. Registrovaní členovia pôjdu pracovať počas letných prázdnin na Obecný úrad, ktorý teraz hradí výdavky spojené s prevádzkou klubu". Na otázku, ako hodnotí fungovanie klubu, odpovedala: "Je to ešte len v začiatkoch, ale nie sme spokojní s Obecným úradom, ktorý sľúbil ohrievač, no do týchto čias tu nijaký nie je. Je tu hrozná zima..." ■

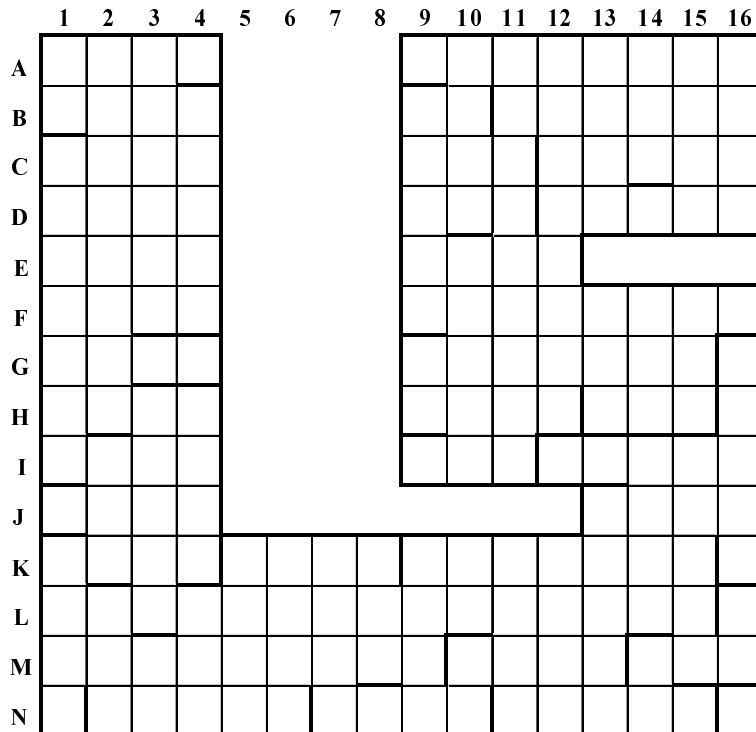
aj iné. So srstnatej zveri sú to: medveď, vlk, rys, liška, jazvec, zajac, kuna, tchor, ondatra, lasica, lasica hranostaj, z pernatej úžitkovej je to hlucháň, tetov, jarabica, jariabok, z pernatých dravcov - orol, skalný, orol kráľovský, orol kriklavý, myšiak hôrny, myšiak severský, jastrab veľký, jastrab krahulec, sokol myšiar, výr skalný a iné druhy sov.

(pokračovanie v budúcom čísle)

*z podkladov spracoval
František Belko*

Naša obec.

Koľko rokov uplynulo od prvej zmienky o našej obci? Odpoveď nájdete v tajničke.

Legenda:

VODOROVNE: A. Kmotor krajovo – Listonoška – B. Druh delfína – Skratka Nového času – Plavec plávajúci prsia – C. Prístav v Adenskom zálive – Sídlo zraku – Malé čiastočky – D. Prvá sviatosť – Monarcha v býv. Rusku – Rastlina na fajčenie – E. Zákaz práv. – Časti klasov – F. Ostrov v Sib. mori – Získal si lovom – G. Evid. značka Ružomberka a L. Mikuláša – Umelá hmota – V – H. Východ po anglicky – Pátrač – Skr. ekologicky – Prvé písm. A – I. Úzka doska – Sila – Sladidlo – J. Pracuj dlátom – Údiv – K. Štyridsať – Vydaj jačavý zvuk – Budovali napr. dom – Posledné písmeno Ž – L. TAJNÍČKA – Rímskych 1000 – M. Mesto v Česku – Značka rus. auta – Moje po taliansky – N. Spojka – Semiačko – Úder – Mužské meno – Písmeno L

ZVISLE: 1. Akí – Maľba vodovkami – Rímskych 500 – Utrpenie jedn. č.–2. Najrozšírenejšie priezvisko v L. Štiavnici – Spojka – Hryz potravu – 3. Určitý areál – Hviezdy po anglicky – Nie sem ale – 4. + – Mužské meno – Rímskych 1000 – Posvätný zákaz – Koniec po anglicky – 5. Úspech – 6. Patrí jemu – 7. Boh lásky – Skratka býv. nášho štátu – Spojka – 9. P – Nie dňom ale – Značka Nových Zámkov – Skratka metra – Prístrešok – 10. Jednohubky – Časť vety – Ukazovacie zámeno – Popevok – 11. Ten čo pestuje šport – Mesto v Rumunsku – 12. Kanál na tratenie vody – Rímskych 100 – H₂O – 13. ASTA – Kráča – Urán – Kopáč – 14. Mesto po španielsky – B – Stará zbraň – Koleso krajovo – Rímskych 1001 – 15. Rieka v Rusku – Firemná značka – Preberie k životu – E – 16. Priekopa v Ázii – Nakrájaj – Hudobná skratka

Ján Vulpíny

Rébusy

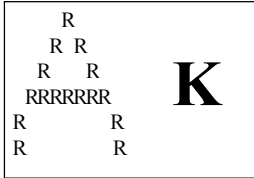
Uhádnite:

Vzor:

K LOŽ - Predložka

RE RE - Dvere

D+ - Voda

1) **K**

2) **M K+**

3) **B AAAAAA**

4)

5) **Sta no**

6)

Dušan Dírer

Riešenia z čísla 4/1999:

Tajnička: Prvá časť - Martin Rakovský, Druhá časť - Jozef Felix, Tretia časť - Jozef Mokoš

Rébusy: 1. nadšenie, 2. oddych, 3. zábava, 4. vianoce, 5. radosť, 6. Nový rok

Výhercovia:

Tajnička: Prišlo 10 riešení, 10 správnych. **100 Sk** získava: Anna Vulpínová, Lipt. Štiavnica; Júlia Guráňová, Ružomberok

Rébusy: Prišlo 7 riešení, 7 správnych. **50 Sk** získava: Tomáš Cibulka, Lipt. Štiavnica; Tomáš Tulinský, Lipt. Štiavnica

Riešenie rébusov a vylúštenú tajničku odovzdávajú v kancelárii Obecného úradu. Dvoch vylosovaných riešiteľov odmeníme sumou 100 Sk za vylúštenú tajničku a dvoch vylosovaných riešiteľov sumou 50 Sk za vyriešené rébusy.

ŠTIAVNICKÉ TO I TO vydáva obec Liptovská Štiavnica maximálne 6 krát do roka. Šéfredaktor: RNDr. Dušan Dírer. Zástupca šéfredaktora: Michal Ondrejka. Redakčná rada: František Belko, Mária Grafová, Dušan Lauko, Ladislav Slanicay, Elena Vlniešková, Ján Vulpíny. Povolené OÚ Ružomberok pod regist. č. OÚ 1/1999. Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafiky vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu a uverejnenie článkov. Adresa: Obecný úrad Liptovská Štiavnica 38. Internet: <http://www.spsrk.sk/toito>

Mládež a komunikácia

Ján Belko ml.

Milí priatelia,

Som naozaj rád, že po nejakom čase mám opäť možnosť prihovoriť sa Vám aj prostredníctvom nášho časopisu. Je to skutočne pozitívne, že redakčná rada vyčlenila nám mladým celú stranu časopisu, prípadne i viac na to, aby sme sa mohli realizovať aj po tejto stránke Tlač, ako jeden z masových komunikačných prostriedkov je zároveň miestom stretu rôznych názorov a pohľadov na vec a taktiež je prvkom vo vzájomnom dialógu. Táto strana je teda vyčlenená nie preto, aby bol dostatok strán alebo aby redaktori nespali, ale pre nás všetkých. My mladí máme veľké ambície a ako vidno, významné osobnosti politického, spoločenského života spoločnosti, vkladajú nádej práve do nás. Máme možnosť túto nádej splniť a nesklamať. Budem veľmi rád, keď už od budúceho čísla budeme môcť na báze vzájomného dialógu riešiť rôzne otázky a problémy, ktoré nás obklopujú. V tejto našej práci je možné osloviť aj odborníkov na problémy mladých a to tak po stránke ľudskej a psychologickú ako aj náboženskú. Názory bez odozvy sú len hluchými frázami letiacimi do prázdna. Každá činnosť by mala byť otvorená pre dialóg i kritiku. Aj naša práca je ochotná prijať kritiku, no je potrebné, aby bola aj patrične prezentovaná. Sme zásady: "Správna kritika na správnom mieste".

Do našej práce sa môžu zapojiť aj starší ľudia, prípadne rodičia, aby nám tak pomohli nájsť spoločné východisko a riešenie. Takže: "Hor sa do toho!"

Dialóg

Dialóg je vzájomná výmena názorov. My ľudia, trávime pomerne dosť času diskutovaním. Pritom používame mno-

ho argumentov, či už mizerných alebo pádných, vážnych alebo úsmevných, ktorých cieľom je presvedčať toho druhého. Často sa v diskusiách vyčerpáme, pohneváme, rozčúlíme, dokonca si niekedy aj vynadáme a zriedkakedy sa stane, že sa dospeje ku spoločnému záveru a ešte zriedkavejšie, že zvíťazí pravda. Prečo??? Prečo toto všetko, tieto rozpory a hádky? Akými byť, aby naše diskusie mali úspech?

Najčastejšie sú tými hlavnými problémami hlavne tie, ktoré trápia nás mladých. Nie sú ani zďaleka jednoduché, a ak nedôjde ku spoločnému riešeniu, často vyústia do rezignácie, neúcty, arogancie a v horšom prípade do útoku a samovraždy.

Štatistiky sú alarmujúce:

- Každých 8 sekúnd vyučovania ujde jeden mladý človek zo školy (!)
- Každých 47 sekúnd je jedno dieťa zneužitá
- Každých 67 sekúnd porodí jedno nedospelé dievča
- Každých 7 minút je jedno dieťa zadržané
- Každý deň 135 000 amerických detí nosí do školy strelnú zbraň

Kde teda hľadať objektívnu pravdu? Istotne nie v tom, že si rodičia vytvorili monopol na pravdu, ktorú budú presadzovať hlava - nehlava. No ani v zavrnutí rodiča dieťaťom, v tom, že odmietne akýkoľvek dialóg s poznámkou: "Môj foter je už raz taký..."

Uzatváraním do seba sa žiadne problémy nevyriešia. Dospelým sa človek stáva vtedy, keď dokáže prijať aj mienku iného a ak dokáže pochopiť a akceptovať druhých takých, akí sú. Nie vysnívaných, podľa predstáv. Mladý človek sa vyvíja a je dôležité, či má k dialógu prístup. Mne osobne veľmi pomohlo, keď mi rodičia povedali: "Prepáč, urobili sme chybu...", alebo: "Toto nás naozaj

mrzí...", "Zvládneš to, máš na to..." a iné podobné povzbudenie. Na druhej strane od nás mladých je potrebné uznať svoj "prešľap", uznať chybu.

Napr.: Minule som išiel s priateľom na aute cez obec. Na kraji cesty stáli nejaké ženy. Keďže sme išli rýchlo a na ceste bola voda, nešťastne sme ich offkali. Páčilo sa mi, ako priateľ zastavil a slušne sa ospravedlnil. Ženy si po sprške nadávok uľavili slovami: "...aspoň že tak..."

Pravidlá

V nasledujúcich riadkoch chcem ponúknuť všetkým mladým ale aj starším niekoľko múdrych rád, ako správne viesť dialóg. Nechcem sa chváliť "cudzím perím" a preto vopred upozorňujem, že som ich prevzal s odbornej literatúry. Budem šťastný, ak Vám pomôžu, čo i len v jednom prípade.

1. V diskusii myslí vždy na toho druhého. Ak ho chceš "rozdrviť" a "poraziť", uvedom si, že deväťkrát z desiatich urážaš zároveň aj človeka, ktorý argumenty predniesol. Navonok ho síce rozdrviš, ale vo vnútri zostane pokorená citlivosť, ktorá zrodí nové argumenty.
2. Vyhýbaj sa výrokom: "Tvoja argumentácia vôbec neobstojí", "Si úplne vedľa", "mal by si sa dať liečiť", "Lietaš vo vzduchu", atď.
3. Takéto urážky zahojíš len otvoreným ospravedlnením. Ak na to nemáš odvahu, aspoň pokorne mlč, naznačíš zmierenie
4. Ak ti niekto povie: "Samozrejme, ja nemám maturitu", "To som neštudoval", "Som primladý, aby som to chápal", ponížil si ho.
5. Ak chceš s niekým diskutovať, snaž sa najprv získať si jeho sympatie. Ak sa ti niekto javí ako odporca a cudzinec, nepovažuj ho ani na chvíľku za takého a tento pocit prekonaj.
6. Pri rozhovore sa najprv od-

pútaj od citlivosti a samolúbošti, tie všetko pokazia

7. Snaž sa rozlišovať dôležitosť jednotlivých problémov. Nie každý má rovnakú váhu, nie pre každý sa oplatí rovnako tvrdo bojovať. Najprv objektívne posuď význam predmetu.

8. Usiluj sa pochopiť stránku toho druhého. Ty nie si od neho vzdialený na míle, problém je v nepochopení.

9. Trojtýždňovému dieťaťu sa dáva 540 gramov mlieka denne, trojmesačnému 720, dospelému človeku biftek. Ak ale dáš dojsť biftek, nestrávi ho. Každému je potrebné namerať iba toľko argumentov a pravdy, koľko znesie a nie viac. Treba trpezlivosť.

10. Veľmi často je druhý ochotný prijať pravdu, ale nie tú tvoju. Nerob si teda monopol na pravdu. Ona existuje nezávisle od Teba. Ak si robíš výhradné právo, v deviatich z desiatich prípadov postavíš pred ňu clonu.

11. V diskusii si váž iného, zabudni na seba, nebuď boháč, čo dáva almužnu, ste rovnocenný.

12. Ak je diskusia o náboženstve, pochop, že toto sa nedokazuje úsudkami a ideami, tu ide o osobu a až potom o učenie. "Diskutovať o náboženstve" znamená predovšetkým vydávať svedectvo a až potom rozprávať.

Toľko v krátkosti o zásadách správnej komunikácie. V nasledujúcich číslach sa budeme snažiť priblížiť komunikáciu tak trochu z hľadiska psychológie. Budeme rozoberať vplyv rôznych faktorov na komunikáciu ľudí a celkovo rečovú komunikáciu.

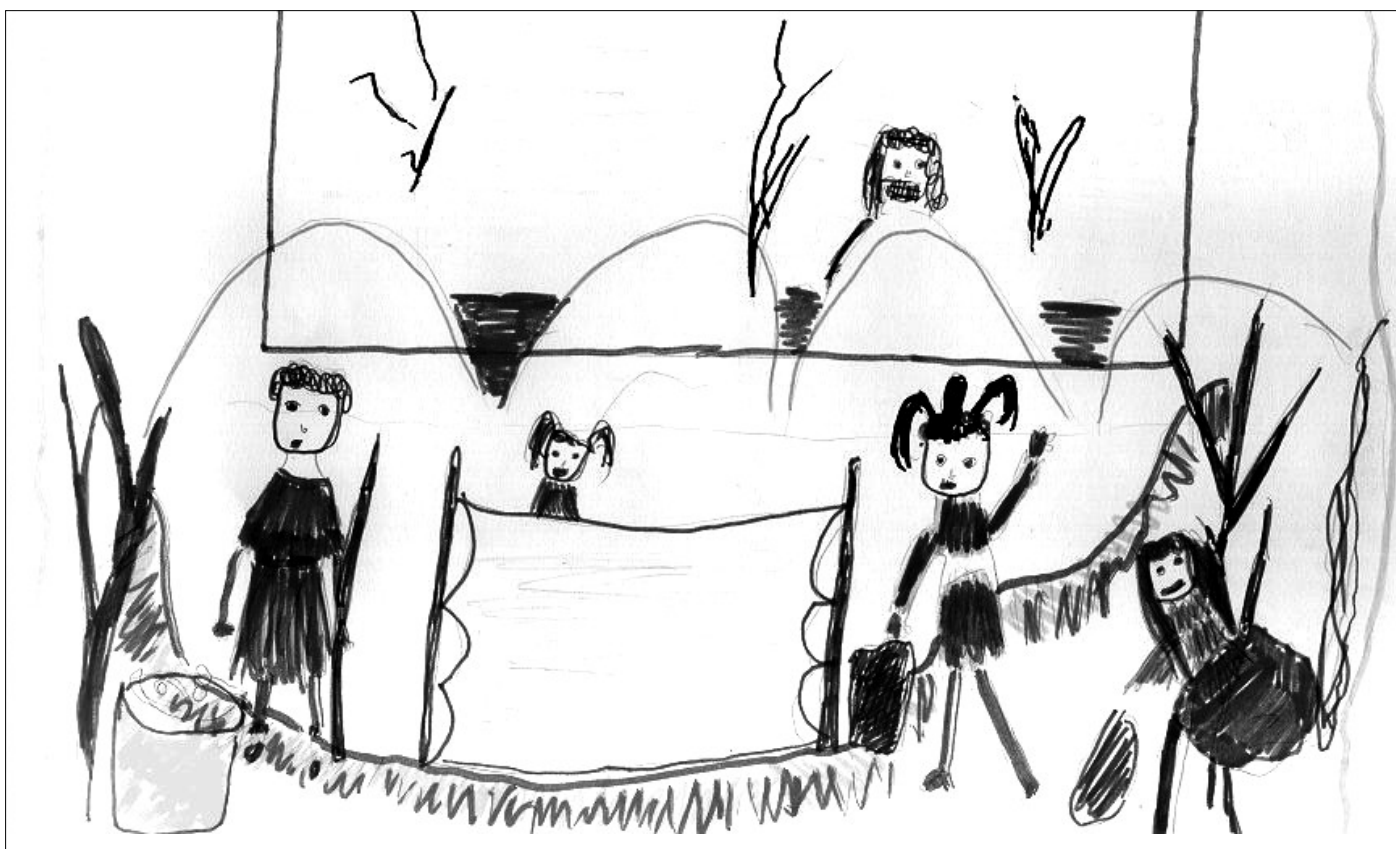
Už teraz sa teším na nové číslo a na vaše podnety a ohlasy, ktoré môžete zasielať na adresu: Ján Belko, Liptovská Štiavnica 238, 034 01 Ružomberok, alebo na adresu :

jankobelko@hotmail.com

Diela našich najmenších

Z kresieb najmenších žiačikov ZŠ vyberáme:

Ak máte zaujímavé fotografie z našej obce, ktoré by sa hodili do nášho časopisu, prípadne viete nakresliť pekné ilustrácie, nebojte sa ich priniesť do obecného úradu, alebo ich doneste priamo šéfredaktorovi. Použité aj nepoužité obrazové materiály vrátíme.